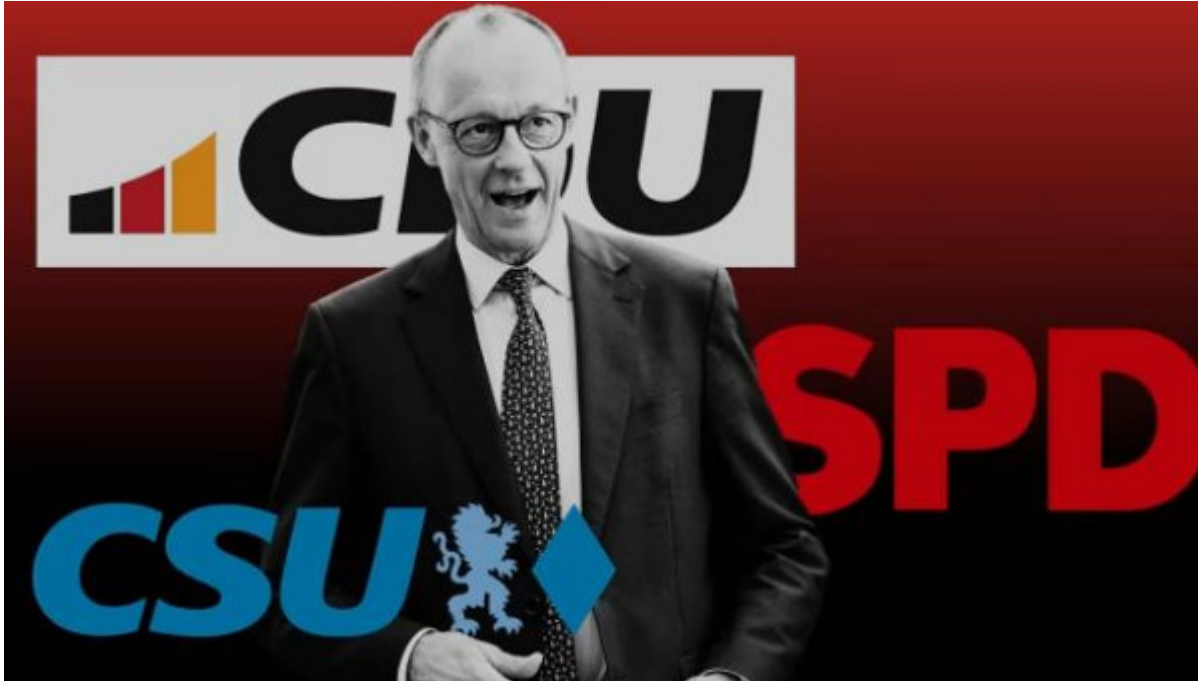

Derk Jan Eppink: Dankzij de politieke uitverkoop van Friedrich Merz blijft links in Duitsland aan de bal

Door [Derk Jan Eppink](#) - 12 april 2025

Geplaatst in [Duitsland](#) - [Friedrich Merz](#)

De Bondsdagverkiezingen van 23 februari die volgens oppositieleider Friedrich Merz een breuk met het tijdperk-Merkel zouden markeren, resulteren in een regering van Merz die het beleid van Angela Merkel voortzet, zij het zonder Merkel.

De uitslag van de verkiezingen dwong hem er deels toe, maar Merz gaf zijn strijdpunten al op vóór de onderhandelingen met de SPD over een nieuwe Duitse regering waren begonnen. Veel CDU/CSU-kiezers voelen zich verraden. Maar Merkel prijst Merz, haar vroegere rivaal die zij twintig jaar geleden bruto buitenspel zette. Tegen Deutschlandfunk zei ze onlangs: 'Hij heeft laten zien dat hij *einen absoluten Willen zur Macht* heeft.'

Deze week werd de rechts-populistische AfD in de peilingen voor het eerst de grootste partij van Duitsland. Alice Weidel, AfD-fractieleader in de Bondsdag, typeerde het *Koalitionsvertrag* als een '*Kapitulationsurkunde*'.

Bureaucratisch epistel

Het formatiewerkstuk van christendemocraten en sociaaldemocraten heet *Verantwortung für Deutschland*, een wat fantasieloze titel voor een coalitieakkoord. Het is een bureaucratisch epistel waarin de vijfde 'grote coalitie' tussen CDU/CSU en SPD gestalte krijgt. Markus Söder, de wat koddig aandoende leider van de Beierse CSU, noemde het een 'mogelijke bestseller'.

Derk Jan Eppink: Dankzij de politieke uitverkoop van Friedrich Merz blijft links in Duitsland aan de bal

Merz treedt nog niet meteen aan als bondskanselier, want hij wordt vermoedelijk pas rond 7 mei door de Bondsdag gekozen. Hij heeft 316 van de 630 stemmen nodig. De SPD houdt eerst nog een ledenraadpleging over het regeerakkoord; die schriftelijke procedure duurt tot eind april. De CDU houdt een 'kleine partijdag' met partijnotabelen en de CSU houdt het eenvoudig: het partijbestuur beslist.

De belangrijkste ministersposten liggen al vast. De CDU krijgt behalve de bondskanselier de ministers van Economische Zaken, Buitenlandse Zaken, Onderwijs, Volksgezondheid, Verkeer en *Digitalisierung und Staatsmodernisierung*. De SPD tekent voor de plaatsvervangend bondskanselier, Financiën, Defensie, Justitie, Werkgelegenheid, Milieu, Volkshuisvesting en *Wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung*. De CSU oogstte Binnenlandse Zaken, Landbouw en *Forschung, Technologie und Raumfahrt*. Het Duitse 'mission control' voor ruimtevaart is gevestigd in het Beierse Oberpfaffenhofen.

In het programma van de regerings-Merz is de leidende hand van de SPD zichtbaar. De *Frankfurter Allgemeine Zeitung* omschreef het als een 'Koalitionsvertrag auf Bewährung': een regeerakkoord met proeftijd. SPD en CDU/CSU doen alsof ze van elkaar houden, want er is geen alternatief.

Merz sloot voor de Bondsdagverkiezingen de AfD uit, met als gevolg dat hij de gegijzelde werd van SPD, die achter de schermen nauw samenwerkt met de Groenen. De sociaaldemocraten – die bij de verkiezingen kelderden van 25,7 naar 16,4 procent – moeten wel 'groener dan groen' zijn, anders snoepen de Groenen nog meer kiezers weg. De Duitse 'abgehängten' (evenknie van de Nederlandse 'afgehaakten') eindigden bij de AfD.

De ruk naar links die Merz maakte, is duidelijk zichtbaar bij de 1000 miljard euro aan schulden die Duitsland aangaat voor 'investeringen' in onder andere defensie (500 miljard euro) en infrastructuur (idem). Geld is het politieke smeermiddel bij uitstek, en Merz hoopte met deze gouden gift de SPD tot matiging te dwingen. Dat gebeurde amper. Op economisch vlak is Merz vastgepind op een linkse koers, en bij het beloofde strengere immigratiebeleid produceert het coalitieakkoord veel 'soft law', voor meerdere uitleg vatbaar.

Geen woord over kernenergie

De grootste economische opdracht van Merz is *Standort Deutschland* nieuw leven in te blazen. De Duitse economie kampt al drie jaar met een recessie. De concurrentiekracht wordt ondermijnd door hoge energieprijzen. Bondskanselier Merkel voerde vanaf 2011 de *Atomausstieg* door. Een rampzalige stommititeit. De beste oplossing is de uitgeschakelde kerncentrales weer in bedrijf te nemen. Maar *Atomkraft* komt in het hele coalitieakkoord niet voor. Merz zet alle kaarten op een *Wasserstoffwirtschaft*.

Het is een wanhopige greep uit de sprookjeswereld. Het fabeltje van 'groene waterstof' om de industrie te verduurzamen werd ooit aangeprezen door Europees Commissaris Frans Timmermans met zijn Green Deal. Waterstof is niet een energiebron die uit de grond wordt gepompt, maar moet worden geproduceerd, juist met gebruik van veel energie. Die haalt men uit windmolens, en daarom

Derk Jan Eppink: Dankzij de politieke uitverkoop van Friedrich Merz blijft links in Duitsland aan de bal

heet het 'groen'. Er zijn wereldwijd veel waterstofprojecten aangekondigd maar de meeste zijn weer geschrappt: te duur.

De waterstoffilosofie doet denken aan de formule, ooit gepropageerd door Lenin: Sovjetmacht + elektrificatie = socialisme. In huidige termen: planeconomie + waterstof = klimaatneutraal. De tweede formule gaat even mank als de eerste. Duitsland lanceert een *Wasserstoffwirtschaftswunder*, terwijl Merz in de verkiezingsstrijd opriep de kerncentrales te heropenen. Hij stapte moeiteloos over naar de achterhaalde waterstoffilosofie van socialisten en groenen. Wachtwoord: *weiter so*.

Ingebouwde ontsnappingsclausules

Kiezers verwachten dat Merz zijn punten binnenhaalde op migratiebeperking. Dat bleek zeer beperkt het geval. Er komt wellicht een einde aan het massale opnamebeleid. Zo vloog de rood-groene regering van Olaf Scholz 37.000 Afghanen voor familiehereniging naar Duitsland. Dat programma is opgeschort. Duitsland wil de 'terugkeerbereidheid' groter maken met migratieakkoorden. Een veilig land dat meewerkt, kan dan rekenen op een ruimere visa-verstrekking van Duitsland. De groep 'veilige landen' wordt vergroot met Algerije, Marokko, India en Tunesië.

Duitsland 'raadpleegt' buurlanden bij uitwijzing van ongewenste vreemdelingen aan de Duitse grens. Maar die buurlanden - Duitsland heeft er negen - werken doorgaans niet mee. Het coalitieakkoord stelt dat migranten bij 'zware misdaden' worden uitgezet. Maar wat is zwaar? Ook komen ze voor uitzetting in aanmerking wanneer ze een 'niet onbelangrijk strafbaar gedrag' vertonen. Wat betekent dat? De SPD heeft bij migratie veel ontsnappingsclausules ingebouwd. Uitzetting wordt bemoeilijkt door juridisering. Het migratiebeleid zal strenger uitvallen dan met de Groenen, maar het zal op basis van dit coalitieakkoord in de praktijk niet véél strenger zijn.

Een tegenstrijdig deel van het akkoord is het doel van *Bürokratieabbau*, omdat juist de 'groene economie' van nature alle karaktertrekken van een planeconomie heeft. De overheid leidt een subsidie-gestuurde economie, en bedrijven concurreren niet tegen elkaar met hun beste producten, maar mét elkaar, voor méér subsidies. Als die subsidies vervolgens stoppen wegens buitensporige kosten, zakt de activiteit vanzelf in elkaar; zie de subsidiëring van elektrische auto's. Een basis voor marktwerking ontbreekt.

Repressieve tolerantie

De nieuwe regering wil de bureaucratie met 25 procent verminderen. Dat is het *Abbauziel*. Er komen zelfs *Bürokratieabbagesetze*. Maar wie het coalitieakkoord leest, ziet dat de Duitse overheid juist steeds méér gaat doen en zich overal mee bemoeit. Zoals met het publieke debat.

Vanuit de oppositie komt er ongetwijfeld kritiek, wat normaal is. Merz voelt nattigheid; nog maar één derde van de burgers vertrouwt hem. De SPD heeft sowieso een hekel aan critici, wat de demissionaire minister van Binnenlandse Zaken Nancy Faeser, een voormalige activiste van Antifa, al openlijk heeft laten blijken. In het coalitieakkoord staat een opvallende zinsnede: 'Het verspreiden van

Derk Jan Eppink: Dankzij de politieke uitverkoop van Friedrich Merz blijft links in Duitsland aan de bal

onware feitenveronderstellingen wordt niet gedekt door de vrijheid van meningsuiting'. Desinformatie zal daarom 'stringent' worden aangepakt. Faeser nam onlangs alvast een voorschot: ze liet een burger arresteren die een spotprent over haar op sociale media had geplaatst.

Onder de *Genossen* van de SPD kan Faeser tot de afdeling 'nors links' worden gerekend. Humor en Duitse politici zijn helaas geen communicerende vaten. Het is echter een teken aan de wand. Duitsland begeeft zich op het pad van de repressieve tolerantie.

Eind 2024 verscheen 'Rechtsomkeert', het nieuwe boek van Derk Jan Eppink. Daarin schetst hij in heldere taal hoe zich in Europa, de Verenigde Staten en zeker ook in Nederland een politieke omwenteling voltrekt. Het boek verscheen bij Uitgeverij Blauwburgwal, kost € 22,95 en kan onder meer [HIER](#) worden besteld.

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar** met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. [Doet u weer mee?](#) Hartelijk dank!